

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Egy hónapra... 80 lej
Nyelvévre... 220 lej
Févre... 410 lej
Ész évre... 800 lej
Kicsi szám ára: hét-
nap 4 lej, vasárnap
5 lej; az okiráltságban
mindig egy lejjel drágább

UJSÁG

Alapította Gombos Ferenc

SZERKESZTŐSÉG
és **KIADÓHIVATAL:**

Strada Regina Maria (volt
Deák F.-u.) 35. Telefon 396.
Temesvári szerkesztőség
és kiadó: Str. Avram Iancu
(volt Takarékpénztár-u.) 4

FOSZERKESZTO:
DR. PAÁL ÁRPÁD

CLUJ-KOLOZSVÁR
XXVII. évf. 130. szám

FELELŐS SZERKESZTO:
DR. ZÁGONI ISTVÁN

MI UJSÁG?

Az Angheliescu-javaslatot és a szesz törvényjavaslatot az őszi ülés szakra
lasztották.

Jorga ellenjavaslata a házszabálymódosításra külön bizottságot kíván a szabad vita
megóvása érdekében.

Nyilvánosságra került a francia-csehszlovák szerződés, melynek éle a Habsburgok
Hohenzollernek restaurálása ellen irányul.

Kalotaszeg külön képviselteti magát a Magyar Párt intézőbizottságában.
A szamosfalvi repülőkatasztrófáról közöl részletes beszámolót az „Ujság”.

Budapestben az ébredők urnapi ünneplésben részesítik Horthy kormányzót. A
szocialisták Somogyi és Bacsó sírjához vonulnak fel.

Hindenburg alatt omlott össze a Stinnes arany-trónja

Stinnes-koncern fizetése képtelensége az osztrák csatlakozási mozgalmat is megbénítja.
Harminckét nagy pénzintézet siet a koncern segítségére

(Berlin.) A Stinnes-vállalkozások krízise
egész világ közgazdasági köreit izgalomban
tartja. Elsősorban természetesen Németországra
jelent katasztrófális csapást. Ez az óriási vállalat-
csoport ugyanis behálózta egészen a német
birodalom gazdasági életét, kapcsolatban áll
minden jóformán minden megnyilvánulásával és
természetesen, hogy válságos helyzetét nagy
mértékben érezteti. A meglepetés első pillanatában
mindenki az okot kereste és különböző,
ginkább közgazdasági, helytelen pénzügyi
manőverekre vezették vissza a kérdést. Végre
derült, hogy a mammoth-vállalat megroppa-
sának legfőbb oka a politika volt.

**Hindenburg a legdrágábban megválasztott
államfő a világon**

Stinnes Hugó kijelentette, hogy a koncern
összeomlását a német belpolitika legújabb ese-
ményeire, különösképpen pedig Hindenburg
megválasztására lehet visszavezetni. A vállalat-
csoportnak az állam életébe való nagyarányú
beleszövődése ezt a kijelentést igazolja. Ismerte-
s, hogy a Stinnes-koncern mindig támogatta
a hazafias nagynémet mozgalmakat és oroszlan-
sá volt a Hindenburg megválasztásának finan-
zírozásában. Mondhatni ő ültette az elnököt az
elnöki székbe. Most aztán a tulhajtott naciona-
lizmus fogja megásni a vállalat sírját.

Az amerikai tüke bosszúja

Hindenburg megválasztása rossz üzlet volt
stinneseknek. Az amerikai tüke — amelynek
nagy szerepe van ennél a vállalkozásnál — min-
den ellenkező híradások ellenére is bizalmatlanabb
lett a német iparral szemben, az amerikai hitel-
kezők nem funkcionáltak többé az eddigi megbí-
zó módon és a Stinnes-vállalat összehullott.

Érdekes, hogy a vállalat krízise milyen
közvetlen kapcsolatban van Ausztria Német-
országhoz való csatlakozásának kérdésével. Vi-
gás, hogy Ausztriának csak egy gazdaságilag
rős, biztos pénzügyi alapokon álló Német-
országhoz való kapcsolódás hozhatja meg a
árt eredményeket. Egy ilyen nagy vállalkozás
megingásából természetes következtetések von-
latok a közgazdaság egész strukturájának biz-
tonságára és ez a következtetés most minden-
sette is fogja hangolni egy kissé Ausztria
csatlakozását követelő nagynémet politikusait,
hogy a Stinnes-krízis következtében a nagy-
német akciók ellanyhulásra várható Ausztriában.

A Stinnes-vállalkozások megmentésére meg-
indult egész Németország pénzügyi világa. A

birodalmi Bank megbízásából harminchét nagy
német pénzintézet segíti elő közvetlen részvé-
tellel azt a három nagy bankkapcsolatot, amely
eddig is a vállalat pénzügyeit intézte.

Június 6-án a német birodalmi bank egy
kiküldöttje előadást tartott az ügyek állásáról a
sajtó képviselői előtt és kérte őket, hogy tekin-
tettel arra a szoros kapcsolatra, amely Német-
ország pénzügyi érdekei és a Stinnes-vállalatok
helyzete között fennáll, nagy óvatossággal és pon-
tossággal kezeljék az egész helyreállítási folyamatot.

Stinnes lapja, a „Deutsche Allgemeine Zei-
tung” átmegy a „Frankfurter Zeitung” tulajdo-
nába és így a vállalat sajtótámaszai már inog-
nak. Hartmann, az ismert német papírgyáros,
szintén ajánlatot tett, hogy a Stinnes-művek
egész papírerdekelttségét egy tömegben átveszi.
Erről a kérdéstről azonban eddig még nem
döntöttek.

Egyelőre még csak a Rajna-álbi uniócál
vannak a vállalatnak nehézségei, különösen a
rövid lejáratú külföldi hitelek fizetése körül.
A Siemens-Schuckert-Koncern, amely szintén
Stinnes-érdekelttség és Németország legnagyobb
vállalatainak egyike, egyelőre még érintetle-
nül áll.

— **Kun Béla-riadalom Budapesten.**

Budapestről jelentik: Kedden délután félöt óra-
kor a budapesti főkapitányságra az a szenzá-
ciós bejelentés érkezett, hogy Kun Béla álneven
egy bécsi repülőgépen Budapestre érkezett.
Hogy a bejelentés honnan jött, azt az első
órákban nem lehetett megállapítani. Valószínű-
nek látszott, hogy az egész hír egy bécsi lap-
tudósításból indult ki, amely szerint Kun Béla
kedden délelőtt repülőgépen Bécsbe érkezett
volna. Elképzelhető, hogy milyen izgalmat kel-
tett a főkapitányságon a bejelentés. Az összes
politikai detektíveket azonnal berendelték és
megindult a lázas munka a hír eredetének meg-
állapítására. Megvizsgálták a Bécsből érkezett
repülőgépeket, a velük érkezett utasokat, álta-
lános vonatellenőrzést tartott a rendőrség és
felkutatva az összes budapesti szállodákat. Így
sikertelt megállapítani, hogy az egész hírből
egy szó sem igaz. Az éjszaka folyamán a bu-
dapesti rendőrség érintkezésbe lépett a bécsi
rendőrséggel, ahol szintén cáfolták Kun Béla
odaérkezését. Azt is megállapították, hogy ki a
bejelentés szerzője és az illetőt — kinek nevét
a nyomozás érdekében nem közlik — meg is
idézték a főkapitányságra. Az állírt terjesztői
ellen a legteljesebb szigorúsággal fognak eljárni.

Ne nevelj több urat!

Az „Ujság” tegnap beszámolt a székelyudvarhelyi
véndiákok találkozójáról, melyet az is Erdélyszerte vissz-
hangossá tett, hogy sokfelől gyülekeztek oda össze s
másrészt a találkozóon Benedek Elek olvasott fel varázsos
szöveget a visszaemlékezést. Ez a visszaemlékezés gyönyörű
jövendőbenézéssé is változott, mikor az írófejedelemségbe
emelkedett véndiák a szeretett régi iskola új hivatását
szívükből jövő tiz kéréssel elősorolta. Ebben a tiz kérés-
ben közéleti program is van, amit jó tudni mindenütt,
ahol a magyarnyelvű nép jövendő nemzedékének a sor-
sáért gondolkodnak, küzdenek és jó cselekvések módjait
keresik.

Ugy kell tenni, ahogyan országok mesemondója kérte
az ő öreg iskoláját a megifjodás örök művelésére. Tiz-
kérés volt ez a lelki édesanya iránti tiszteletből, de tiz
parancs egész népéletünk számára. Hallgassuk meg,
tanuljuk meg, tegyük élet szabállyá mindenkit iskolákon
belül is, meg életünk folytonfolyó nagy iskolájában.
Ime, így hangzik a tizparancsos tiz kérdés az édesanya-
ként élő és áldást osztó minden iskolához:

Benedek Elek tiz kérése a jövő iskolájához

Édes jó anyánk engedd, hogy ez ünnepi
pillanatban, mielőtt utólszor borulnánk kebeledre,
mintájára a tiz parancsolatnak, tiz kérést intéz-
zünk Tehozzád.

I. Ne nevelj több urat, ó, édes jó anyánk,
egyszerűen: nevelj embert, egész embert, aki-
nek könnyű a toll s a kasza nem nehéz.

II. Nevelj belé gyermekeidbe: nem elég
szavalni, hogy nem az iskolának, de az életnek
tanulunk, meg is kell tölteni tartalommal a
böcs latin mondást: legyen a holt betűkből élő
valóság.

III. Nevelj belé gyermekeidbe, hogy nem
a diploma fontos, hanem a széleskörű, alapos
tudás s a nagy lelki műveltség. Aki ezzel fel-
szerelte magát, mindég és minden körülmények
között megtalálja a maga kenyerét.

IV. Nevelj belé gyermekeidbe, de úgy
belénevelj, hogy vérukké váljon: nem szégyen
a feketére sült kéz s a feltört tenyér. Hogy
kéznek feketesége, tenyérnek feltörtsége sem
testi, sem lelki piszkosságot nem jelent.

V. Nevelj bele gyermekeidbe, hogy nem
szégyen megfogni az ekeszarvát, a gyalut, a
rőtöt, s a puhára ápolt kézzel nem okvetlen jár
lelki finomság.

VI. Nevelj bele gyermekeidbe, hogy aki-
nek van néhány hold földje, térjen vissza a fa-
lujába, fogja meg az ekeszarvát, jó példával
járjon elől mindenekben s papnak és tanítónak
legyen segítője a népnevelésben. Hirdesd, taná-
csold szüntelen, hogy meánél többen térjenek
vissza a faluba, hadd teljék meg a falu művelt
emberekkel. Jelöld meg a főbb teendőket a
gyermekednek: minden faluban legyen népház,
a népházban könyvtár, olvasóköri, daloskör,
működvelő társaság. Röviden: tegyék széppé,
ideálissá, kívánatossá a falusi életet.

VII. Nevelj bele gyermekeidbe az ételben,
italban való mértékletességet, a ruházkozásban
való igénytelenséget s a lelkieken való nagy-
igényűséget.

VIII. Igyekezettel gyermekeid lelkében fel-
támasztani azt a világot, amikor kontraktus volt
a székely ember szava.

IX. Plántáld szívükbe a szeretetet s ne
szünj meg hirdetni, hogy minden rossz tulaj-
donság között a legrosszabb, a leggyűlöletesebb
a gyűlölködés. Keressék a megértést másfajta
és felekezeti embertársakkal, ám ez ne jelentse
a megszentelt nemzeti hagyományoktól való el-
távolodást.

X. Es végezetül, nevelj beléjük az ódes
anyaföldhöz való erős ragaszkodást s ha nem
elég a szép szó, anyai kezddel pofozd beléjük
a Szózat két sorát: „Aldjon vagy verjen sors
keze, itt élned halnod kell!” Amen.

Negyven óráig bombázták a kínai felkelők Kanton városát

A lázadás áttért a letelepülésre engedélyezett területekre is

(London.) A kínai forradalom pár napos ellanyhulás után újból teljes mértékben fellángolt. A mozgalmat a diákság vezeti, amely rendkívül ellenséges magatartást tanúsít főként az angolok és japánok ellen. Kanton városától nem messzire, a yurani összeesküvők összejöttek Han tábornok csapataival. Kanton keleti külvárosában lövészárkokat ástak. A pekingi amerikai ügyvivő washingtoni utasításra az amerikai polgárokat felszólította, hogy Kanton városát hagyják el.

A figyelmeztetés helyénvaló volt, mert rövidesen rá megkezdődött az ütközet. A tüzér-séggel megerősödött felkelők Kanton városát negyven óra hosszat bombázták és el is foglalták.

Sanghaiban a sztrájkolók száma negyed-millióra szaporodott. A tsinkiangi angol konzul táviratilag közölte kormányával, hogy a lázadás az idegenek letelepülésére engedélyezett területekre is áttért és flottasegítséget kér.

A későbbi jelentésekből kiderült, hogy a lázadó diákok ezen a területen három házat leromboltak. Az idegenek védelmével megbízott rendőrség teljesen tehetetlen volt. A gyermekek és a nők a hajókra menekültek. A kínai csapatoknak eddig nem sikerült a rendet helyreállítani. A „Paul Jones” nevű amerikai hadihajó a vészhirre megérkezett és a szintén utban levő angol „Woodlark”-ra vár, hogy a hadműveleteket együtt megkezdhessék.

Őszre marad az iskolatörvény tárgyalása

A Banca Nationala privilégiuma erős ellenzéki ostrom alatt. A szesztörvényt is a kormány őszre halasztotta. Az egész ellenzék a királynál tiltakozik a közigazgatási törvény ellen

(Bukarest.) A kamara tegnap esti ülésén, amint arról az Ujság már részletesen beszámolt, a kormány intenciójára a liberális többség erőltetett tempóban megszavazta a közigazgatási javaslatot. Az aggódó ellenzék szemében ezzel kétségtelenné vált, hogy a kormány összes kidolgozott törvényjavaslatait képes hasonló módon is törvénné emelni, ha már nem sikerült Bratianunak a nyári ülésszak bevezetésére vonatkozó terve. Ma már a Banca Nationala privilégiumáról szóló javaslatot vették parlamenti tárgyalás alá és a kormány szándékairól olyan hírek terjedtek el, hogy a parlamenti ülésszakból hátralevő időt a közoktatásügyi javaslat megszavazására használja fel.

A kormány akcióival szemben kedden késő este, mindjárt a parlamenti ülés után érkekezletre ültek össze az ellenzéki vezérek és elhatározták, hogy táviratilag fordulnak a királvhoz. A táviratban tiltakoznak a közigazgatási javaslat ilyen módon való megszavazása ellen és tiltakoznak az ellen is, hogy a módosított házszabályokat továbbra is alkalmazzák.

Averescu a bankszabadságról

A szerda délelőtti ülésen folytatták az éjjeli ülésen megkezdett vitát. Napirend előtt Bratianu beszarábiai képviselő kijelenti, hogy a közigazgatási javaslat szakaszonkénti tárgyalása szegényteljesen ment végbe, mert nem engedték szóhoz jutni a csatolt területek képviselőit sem.

Napirenden Tabacovici parasztpárti éles kritika alá veszi a javaslatot és kifejti, hogy a Banca Nationala kényeztetett gyermeke a liberális pártnak. Utána Averescu foglalja össze a javaslatot.

— A javaslat hiányait, — mondja — az indokolással akarták pótolni és ebből meríti az ellenzék összes kritikáit. Nagy hiba, hogy ilyen fontos javaslatnál nem veszik tekintetbe a fontosabb gazdasági tényezők véleményeit. Annál kevésbé lehet majd számításba veni egyetlen ember, Bratianu Vintila véleményét. Az infláció kérdése teljesen tisztázatlan. A kormánynak nem volna szabad nehézségeket gördítenie a jövő kormány elé. Miért nem kérdezték meg a többi politikai pártokat is a konvenciót illetően? Én nem vagyok specialista, mégis elfogadom Bratianu pénzügyipénzügyi politikáját. A javaslat azonban megköti a jövő kormány kezét, amit nem lehet szónéklül hagyni.

Az ellenzék házszabályjavaslata

Vajda Sándor személyes kérdésben szólal fel és foglalkozik Marzescu miniszternek állításaival, melyek szerint az ellenzéki pártok a monarchia és közrend ellenségei. Tiszteletlenül az unalmodóval szemben, hogy bennünket antimonarchikus világításba akarnak helyezni és ha tényleg tisztelik a királyság intézményét, akkor ne kompromittálják.

Jorga felolvassa 50 képviselőnek a házszabályok módosítására vonatkozó javaslatát. (Gúnyos taps a liberálisok oldalán.)

Jorga: Ha a többség elutasítja javaslatunkat, kötelezzük magunkat, hogy ugyanezt a módosítást nyújtjuk be, amikor hatalomra kerülünk.

Elnök ezután szavazás alá bocsátja a közigazgatási reformjavaslatot, amelyet a kamara összesen 129 szavazattal harmadszori olvasásban is megszavaz.

Ezután folytatták a Banca Nationaláról szóló törvényjavaslat vitáját.

Vagy csödbe megyünk, vagy a termelés megy tönkre

Antonescu szólal fel és a pénzügyminiszternek valamint Onomolu bankkormányzónak a törvényjavaslatokkal kapcsolatos nyilatkozataiból megállapítja, hogy ők simoson meggyőződve a lej biztos emelkedéséről, miképpen a javaslat előadója sem hisz ebben. Azt akarják, hogy az egész ország 20 évig a tűzsdén játsszék? Kérdezi Antonescu. Mert ezt fogja eredményezni az önök terve, amely elszegényíti majd a produktív osztályokat és gazdagítani fogja az üzve-szereket. Olyan kísérleteket csinálnak önök, mintha Románia alkalmas terület volna bármilyen kísérletekre. Vagy revalorizációt akarnak és akkor csödbe megyünk, vagy pedig stabilizálni kívánják a lejt és akkor tönkre megy a termelés. Ne csináljanak pénzügyi és gazdasági kérdéshöz politikai kérdést.

Jorga válaszol ezután a pénzügyminiszternek az egyesült ellenzék ellen felhozott vádjaira. Kijelenti, hogy az ellenzéknek egységes a pénzügyi programja. Ugy a parasztpárt, mint a nemzeti párt egységesek főként abban a pontban, hogy nem a jelenlegi kormány hivatott ennek a törvényjavaslatnak a heterjesztésére és hogy most nincs meg a megfelelő időpont ehhez a javaslat-hoz.

Ezután Demetrescu, a javaslat előadója beszélt, aki polemizál az ellenzéki felszólalásokkal. Madgearu: Ön a Banca Romaneasca nevében beszél! (Nagy zaj).

Demetrescu kifejti, hogy az állam adósságát nem a banknak, hanem a bank által kibocsátott bankjegyek tulajdonosainak fizeti, mert a bank jótállt ezekért a bankjegyekért. Részletesen reflektál az elhangzott kritikákra a liberálisok sűrű tapsai között.

Pénteken berekesztik a parlamenti ülésszakot

Demetrescu előadó beszéde közben a kormány tagjai minisztertanácsot tartottak a kamara miniszteri termében Bratianu Jonel elnökletével és elhatározták, hogy pénteken berekesztik az ülésszakot. Elhatározták továbbá, hogy a közoktatási és szesztörvényjavaslatot csak ősszel terjesztik a kamara elé.

Angheliescu az iskolatörvény elhalasztásáról

(Bukarest.) A Rador távirati iroda bukaresti szerkesztője ma délután a kamarában meginterjuvolta Angheliescu dr. közoktatásügyi minisztert.

Arra a kérdésre, milyen módosításokat fog a nem állami oktatásról szóló törvényjavaslaton eszközölni, — a miniszter így válaszolt:

„Korai ennek a kérdésnek a feltevése, mivel elhatároztam, hogy a törvényjavaslatot nem fogjuk már ebben az ülésszakban letárgyalni, hanem majd ősszel.

Mi az oka ennek az elhalasztásnak? — kér-

dezte az újságíró. Talán külső intervenció, vagy a kisebbségek kérése?

— Sem az egyik, sem a másik — válaszolta a miniszter, — mert a javaslat megmarad jelenlegi formájában. Az elhalasztás oka egyszerűen az, hogy nem áll elegendő idő rendelkezésre a törvényjavaslat olyan részletes megvitatására, mint ahogy én kívántam és amint szükséges is. Azon a néhány ülésen, ami a nyári szünetig még hátra van, alig van már idő kevésbé fontos törvényjavaslatok megvitatására is. Lehetetlen volna, hogy a nem állami oktatás törvényjavaslatának alapos és a részletekre is kiterjedő komoly vitája így rövid időn belül befejezhető legyen. Ezért tartottam szükségesnek és helyesebbnek a kamarai vitának őszre való halasztását.

Az összeírásakor nem jelentkezett állampolgárok tennivalói

Az állampolgárok listája elkészült és az állampolgári okmányok kiadása is megkezdődött. Am a befejezett munka dacára Kolozsváron és az ország többi városában még mindig vannak nagyon sokan olyanok, akik önhibájukon kívül kélt időben nem tudtak jelentkezni és így kimaradtak a névsorból. Az a körülmény természetesen, hogy kimaradtak a névsorból, nem változtatja meg azt a tényt, hogy ők maguk, apjuk, sőt dédapjuk is itt született és hogy már állampolgárok. Az állampolgárságot nem egy lepecsételt cédula, hanem a tények adják meg. Még vannak nagyszámú olyanok, akik az állampolgári okmány nélkül nem érzik magukat embereknek, állandóan küldöcsölnek az állampolgársági hivataloknál, hogy utólag vegyék fel őket a névjegyzékbe.

Az elkésztett tömeges kérdésre való tekintettel a kolozsvári állampolgársági hivatal kérésre intézte a belügyminiszteriumhoz: mi fog történni azokkal, akik a névjegyzékben önhibájukon kívül kimaradtak és milyen formákhoz kötik a névsorba való utólagos felvételüket.

A kérdésre a belügyminiszter felvilágosító válasza a tegnap érkezett meg. E válasz elég kedvezőtlen, mert ezután már állampolgárnak lenni egyike a legnehezebb feladatoknak. Közli ugyanis a belügyminiszter, hogy azok, akik edig a jelentkezést valamilyen okból elmulasztották, állampolgárságukat csak naturalizálás útján szerezhethetik meg. Azt jelenti ez a rendelkezés, hogy az állampolgárság megszerzése hosszadalmas és költséges kérvényezéshez van kötve s az csak a belügyminisztérium adhatja meg. Egy kivételt tesz csak a belügyminiszter és ez az azokra vonatkozik, akik az összeírás idején nem tartózkodtak Kolozsváron. Ezek kellően megindokolt beadványban a állampolgársági hivataltól kérhetik utólagos felvételüket, de a hivatal az igazolványt csak abban az esetben adhatja ki, ha ehhez előbb a belügyminiszter hozzájárulását megadja.

Ivan tanácsos, az állampolgársági hivatal főnöke kijelentette munkatársunknak, hogy a belügyminiszter fentebb ismertetett leírata után a hivatal működése már csak az állampolgársági bizonyítványok kiállítására és az utólagosan beadott kérvényeknek a belügyminiszterhez való felterjesztésére szorítkozik.

A Magyar Párt intézőbizottsági ülése

A Magyar Párt intézőbizottsága pénteken tartja ülését, amelyen a pártirodában nyert információink szerint a vezetőség beszámol eddigi működéséről. A programon azonkívül a csiki választás, a magánoktatásról szóló törvényjavaslat, a román néphez és ellenzéki pártokhoz intézett manifesztum, a csucsa paktum és a kalotaszegi határozatok, a közigazgatási javaslat, a telepések ügye, Grandpierre alelnök helyettesítése és folyó ügyek szerepelnek. A Magyar Pártnak a gyűlés megtartásáról kiadott hivatali kommunikéje, valamint az intézőbizottságnak a egyes tagozatok kebeléből választott tagjaihoz intézett hivatalos meghívója nem közölte a tárgysorozatot, a meghívók is kissé későn küldettek ki, még valószínűnek látszik, hogy a vidéki tagozatok teljes számmal fogják magukat képviseltetni. Bánffyminya tudósítónk jelenti, hogy a kalotaszegi tagozat utasította vezetését, hogy a központi intézőbizottsági gyűlésen jelenjen meg, a február elsejei kalotaszegi határozatokra adott állásfoglalások meghallgatása a csucsa paktum és az iskolakérdés megvitatása céljából. Meg vagyunk győződve, hogy ez az intézőbizottsági gyűlés fordulatot fog jelenteni kisebbség életünkben. Bizunk benne, hogy a gyűlés határozata a józan megfontolás, a viszonyok mérlegelése, a mérték és meggyőzés jegyében fognak megszületni magunkkal hozták a magyarság politikai életének belső újjászülését.

Válasz Kassák Lajosnak

A mi kettőnk ismeretsége igen egyoldalú: én is ismerem Öt, a legtöbb könyve megvan a polcomon, a cikkeket az életműveire várók szorgoságával olvasom. Néhány év előtt tanulmányt írtam Önről, amely egy igen kedves, hirtelen közén elkallódott. A munkásszabakolában „Irodalom” címmel nemrég tartott előadásomban úgy hivatkoztam Önre, mint aki a legszerűsebb utat rohanta eddig végig és minden új állomásán teremő ferraradalmat lángolt fel. A legőszintébb termékeny csodálatot érzem Ön iránt. Mindezeket előre kell bocsátanom, hogy annál erőteljesebben jelenthessem ki a cikkében vallott tétel — a művészet utját — teljes egészében hamis.

A tavaly decemberi Kassák, akit eszem ágában sincs felelősségre vonni a folyó év júni Kassák miatt, egy karácsonyi cikkében, ugyancsak egy idevaló lap hasábjain ílyesmit írt. „Minden írás társadalmi tett”. Végső konklúziója volt ez a mondat annak a megállapításnak, hogy a művészet nem szegődhetik társadalmi eszmék szolgálatába. Ma is emlékszem arra az öröme, amely e sorok olvasásakor előtört: valaki, akit igen magas csúcsokon járónak látok, egyetért velem a művészet abszolút szellemiségében.

Ezt az abszolút szemléletet valom ma is, de Önnel ellentétben nem beszélek új művészetről. Nincs új művészet, csak művészet van. Ma másképp írunk és másképp olvasunk, mint húz évvel ezelőtt: ennyi az egész. Engem nem téveszt meg az, hogy ugyanaz az erő, amely a világháborúban tombolta ki az állati éget, már a háború előtt is hatalmas szakadással új medret vágott a művészetben. Művészet maradt tovább is: élő realitás. Minden írás társadalmi tett. Ha benne van a komikus szintés lehellete: annál közelebb jár a csúcshoz. Ha epigonszerű, kontár, akkor is megújítja — sajnos — a maga élettalaját a társadalomban. Hiszen a nyárszolgár se tesz egyebet, csak folytatja nemzőjének vegetatív életét. De is csak annyit mondok: sajnos, hogy tartatja.

Teljesen tisztában vagyok azzal, hogy ezek az én felfogásomnak kultur-agitatorikus eszke ninesen. De én nem akarok agitálni. Egyszerűen nem vagyok agitativ természet. (Ha nem volnék, már régen „biztos helyen” éhség-arajkolnék.) Ellenben a felszabadulók öröme nézem az ön korbácserejű csapásait. Ritka éget, hogy verbális költő maga mellé veri össze a háborút. Amellett pompásan tudta kiérezni az ebereiből a tehetséget. Az, hogy az Ön mellé agdótt művészek ma mindenütt szóhoz jutnak, az nem az aktivista mozgalom sikere, hanem Kassáké, a szerkesztőé.

És nekem nem kell az Ön aktivizmusa. Egyetlen dogma, egyedül üdvözítő célkitetés, új ut. Semmiféle izmusról nem akarok illanni. Abban a percben, amikor Ön nekem hitét úgy tünteti fel, mint az egyetlen leltőséget, amelyen át az egyetemesen emberi megnyilatkozhatik előttem, már nem vagyok a lője. Ami nem akadályoz meg abban, hogy továbbra is hive maradhassek.

Nekem minden „izmus” egy-egy utat jelent. Nem járhatok az Ön útján. Más a vérem, más az agysejtjeim, mások az idegrostjaim. Más az utam. Azt követelje tőlem, hogy utam legyen, helyet magam rágtam magamnak. Ösztökéljen, hogy rohanjak rajta, mert rövid az élet és égető elhivatottság.

Kézenfekvő a kérdése, hogy ezután mi-ek tartom én a művészetet, önmagáért való-ak-e? Nem tudom, hogy mi a művészet, — minthogy nem tudom, hogy mi az élet, nem tudom, hogy mi a billió csillagvilág dinamikája, nem tudom mi a végtelen és mi az abszolút. A művészet terem, mint ahogy a szerves élet teremt a földön, mint ahogy a csillagok rendje rmett az Űrben, valamely hideg, változatlan érzéketlen isten egyetlen életformája gya-ánt. Ez az Isten, akit néha a hómom alá fo-ok, néha pedig lázas, didergő félelemmel san-ítom titkokkal teli fekete uszályának a vonu-sát, ez az isten az évmilliókba kövült arcával meg tudna róni, ha izmusokról kérném ki a eleményét. Magamra maradok az utkereső yörödésemmel, de a más útja nem kell, soha emmiképpen. Új utat és külön izmust keresek magamnak.

Cikkében végig vágott az erdélyi írókon. Bár többször tenné! hallatlan, hogy milyen tespedés, az epigonoknak milyen szakszerű tenyészése található itt. De ne higgye, hogy nem termelünk és én nem hiszem, hogy ne tudnánk még sokkal többet is termelni: alkotni. Terünk nines, lehetőségünk nines, fórumunk nines, közönségünk nines. Nines kulturkapcsolatunk. Hogy csak egyet mondjak: nines rádió és igen valószínű, hogy nem is lesz még évekig. Feketéink, azok vannak.

De én úgy láttam, hogy az Ön termelő-

képességét nem rontja az agitatorikus működése. Egyaránt bírja lélekkel és tüdővel. Én az Ön missziójának látom, hogy fölvegye velünk a kapcsolatot: ha semmiből új irányt tudott teremteni, abból a nagy kezdetből, ami itt van, pompás épületet emeltethet velünk. Kisérelje meg. Nincs haladottabb lap, amely örömmel ne foglalkozna Önrel, minthogy nem ismerek valamire való író, akit az Ön útja nem a leghevesebben érdekelne. Azt hiszem, erjedéssé válhatna a mai tespedésünk.

Jöjjön közénk!

Pap József

Franciaország és Csehszlovákia biztonsági szerződése Ausztria, Magyarország és Németország ellen

Közösen járnak el Ausztria csatlakozása és a Hohenzollern-, vagy a Habsburg-ház visszatérése esetén

(London.) A „Manchester Guardian” nyilvánosságra hozta az 1921 február 19-én kötött francia-lengyel és francia-cseh szerződést. A francia-lengyel szerződés bevezetésében megállapítja, hogy mindkét kormány át van hatva attól a kívánságtól, hogy a két aláírt szerződés kölcsönös érvénybentartása Európa békéjét, biztonságát, területeiknek védelmét, kölcsönös politikai és gazdasági érdekeit garantálja. A „Manchester Guardian” a biztonsági kérdésre vonatkozó III. szakaszra megjegyzi, hogy ezt egy francia-lengyel katonai konvencióval pótolják, amelynek határozatait azonban a legnagyobb titokban tartják.

A francia-cseh szerződés bevezetésében a fennálló nemzetközi read épségbentartását hangsúlyozza és a következő szakaszokat veszi föl:

I. A francia és a csehszlovák kormány kötelezik magukat, hogy a külpolitika mindazon kérdéseiben, amelyek biztonságukat és a békeszerződések által létrehozott helyzetet veszélyeztethetnek, egyöntetűen járnak el.

II. A magas szerződő felek a közös érdekeik védelmét illető rendszabályok felől ezen érdekek fenyegettetésekor egyeznek meg.

III. A magas szerződő felek egyetértéssel

abban, hogy a saint-germaini 1919 szeptember 10-i szerződés 88. fejezetében lefektetett alapelvek a béke érdekében fentartandók, kötelezik magukat, hogy közös megegyezést fognak létesíteni azokról a rendszabályokról, amelyek fogatosítandók lesznek, ha ezeket az alapelveket vita tárgyává tesszik. (Ez a pont az osztrák csatlakozási kérdésre vonatkozik.)

IV. A magas szerződő felek kötelezik magukat, hogy egyöntetűen fognak eljárni, ha a nagyköveti konferencia 1923 február 3. és 1921 április 1-i, valamint a magyar kormány 1921 november 10-i nyilatkozatában lefektetett alapelvek veszélyeztetve lesznek. (Ez a pont az esetleges Habsburg-restauráció ellen irányul.)

V. A szerződő felek tudatában vannak, hogy a béke érdekében közös magatartást kell tanusítani minden kísérlettel szemben, amely a Hohenzollern-dinasztiát akarná restaurálni. Kötelezik magukat, hogy szükség esetén egyetértően járnak el.

VI. A szerződő felek kötelezik magukat, hogy minden barátságos uton el nem intézhető vitás kérdést a hágai nemzetközi bíróság, vagy egy ezen fórum által kijelölt döntőbíró elé terjesztjenek.

Az ébredők a Várba, a szocialisták Somogyiék sirjához mennek Urnapján

A magyarországi ellenzék a végsőkig kitart a Beniczky-ügy tisztázása mellett. A kormány mereven szembehelyezkedik követeléseikkel

(Budapest.) A Beniczky vallomás körül eddig csak a parlamentben folyó harcok csütörtökön az uccára is kicsaptak. Az ébredők plakátjai megjelentek a hirdetőoszlopokon, amelyek a hazafias alapon álló egyesületeket tüntető felvonulásra toborozták, Horthy kormányzó mellett. A plakátok azzal izgatnak a Somogyi-Bacsó ügy napirenden tartása mellett makacsul kitartó szocialisták ellen, hogy ezek a forradalmat akarják ismét felidézni. A plakátokon ilyen mondatok is olvashatók: „Mutassunk erőt, amely visszakergeti odukba a vörös-patkányokat”. Vagy: „Végeláthatatlan fegyelmezett soraink elől reszkette hátráljon meg a forradalom”. A szocialistáknak azonban eszük-ágában sincs forradalmat csinálni. Ők a Kossuth Lajos-párti politikussal együtt az ilven hangulatkeítésekkel szemben is állandóan követelik a Somogyi-Bacsó ügy végleges tisztázását. Részletes tudósításaink a következők:

Zárt ülés után

A Pesti Hírlap a politikai helyzetről ezeket írja: A nemzetgyűlés tegnapi zárt ülése, melyet a baloldálnak sikerült a kormánytól kioroszakolnia, mitsem változtatott a helyzeten. Az ellenzék nem sikerült rábírní, arra, hogy elálljon a kényes kérdések feszegetésétől, a kormány pedig nem volt hajlandó továbbmenő engedékenységre az ellenzék követelésével szemben. A kormány-pártban a tegnapi események után az a felfogás alakult ki, hogy az ellenzék semmi újabb adatot nem szolgáltatott a Beniczky ügyhöz és így a kérdés további napirendben tartása már nem ver a közvéleményben szélesebb hullámokat.

Az ellenzéki pártok bizalmas tanácskozásra gyűltek össze. Itt két felfogás áll egymással szem-

ben. A demokraták, élükön Vázsonyi Vilmostal és Szilágyi Lajossal arra az álláspontra helyezkedtek, hogy olyan harchoz nem járulhatnak hozzá, amely forradalmi jelenségeket idézhetne fel.

A szocialisták és oktobristák kijelentették, hogy maguk sem gondolnak olyan harcra, mely forradalomra vezethet, sőt a Bethlen kormány megbuktatása sem szolgálna pillanatnyilag politikai céljukat, mert akkor egy jobboldali koncentráció uralomrakerüléséről kellene tartani. Kijelentették azonban, hogy a Beniczky ügyben kitartanak mindaddig, míg annak teljes tisztázását el nem érik.

Tisztviselők kényszerhódolata (?)

Az ébredő magyarok tömegfelvonulásra felhívó plakátjai már a parlamentben is interpellációra adtak okot. Farkas István azt kérdezte a belügyminisztertől, van-e tudomása róla, hogy állami tisztviselők hivatali felebbvalóiktól utasítást kaptak a felvonulásban való kötelező részvételre. Rakovszky belügyminiszter kijelentette, hogy ilyen intézkedéseket a belügyminiszterium nem adott ki és tudomása szerint az alsóbb hatóságok sem tettek hasonló intézkedéseket.

Somogyiék sirjához

A szocialisták az ébredők tüntetésével egyidejűleg a Kerepesi temetőbe vonulnak ki és Somogyi Béla és Bacsó Béla sirjánál rendeznek csendes tüntetést.

A Budapesti Hírlap érdekes leleplezést közöl Beniczky Ödön vallomásának külföldi közléséről. Megállapítja, hogy egyes párisi lapokban előbb jelent meg a Beniczky vallomása, mint Budapestben. Ebből világos, hogy még akkor került ki a vallomás külföldre, midőn azt Beniczky a hadbírósnak át sem adhatta.

STIEF & CO. PAPIROSÁRUHÁZA

ÖSSZES ISKOLAI IRO-
DAI FELSZERELÉSEK
LEGJUTÁNYOSABB BE-
SZERZÉSI FORRÁSA.

ÜZLETÜNKET ÁTHELYEZTÜK
STR. IORGA
VOLT JÓKAI-UTCA) 5. SZÁM ALÁ.

**KI KELL
KÖLTÖZZÜNK**

emiat kénytelenek vagyunk üzletünket
teljesen felosztani.

**Óriási
szövet, selyem,
vászon és mosóáru-
raktárunkat még eddig
nem létező olcsó
árakban áru-
sitjuk el.**

**Heller,
Weisz & Molnár**
Cluj-Kolozsvár, Cal. Reg. Ferd.
6.

MINDENKI MINDENÜTT CSAKIS
ELŐPATAKI VIZET
KÖVETELJEN.

Feltaláltam a legolcsóbb ajándékok bevásárlási forrását
BABITS ÓRÁS ÉS ÉKSZERESZNÉL
(Főpostával szemben).
Aranyat, ezüstöt és drágaköveket a legmagasabb áron vált be

Legolcsóbban
**FEST
TISZTIT**
UNIO
GŐZMOSÓGYÁR
Cluj, Cal. Reg. Ferd. 133. Strada Iuliu Maniu No. 8.

A szamosfalvi repülőtér törtszárnyu gépmadara

Szárnyak nélkül zuhant le a gép két utasával. Egy kézfej maradt épen Badescu kap-
tányból és Bányai közvitéből

— Az Ujság helyszínre küldött tudósítójától —

(Szamosfalva.) A későn kelő Kolozsvár még alig dörzsölte ki szemeiből a reggeli álmot, amikor futótüzként terjedt el a hír, hogy a szamosfalvi repülőtér borzalmas katasztrófa történt. A híradás még csak tévelygett a levegőben, biztosat senkinek sem tudott, csak egy... szaggatottan és rémülten torzult arccal adták szájról-szájra az emberek: egy repülőkapitány és kísérő közlegénye lezuhantak... Mindkettő szörnyethalt.

Az elegáns repülőtiszték elterjedt ismeret-ségnek örvendenek Kolozsváron, nem csoda hát, ha egyszerre megmozdult a város s kérdé-
sek röpködtek a levegőben, izenethordók és telefon útján. Sajnos, a kérdésekre egy ideig szerkesztőségünk sem adhatott felvilágosítást. Jókésőn, kilenc óra után jött meg a katonai ügyészség útján a legelső hiteles információ, melyet az Ujság nyomban tudatott kirakata út-
ján a közönséggel:

Adrian Bradescu repülőkapitány és kísérője Bányai János közlegény reggel nyolc óra 10 per-
kor lezuhantak. Mindkettő azonnal szörnyethalt. A szerencsétlenség Szamosfalva mellett, a repülőtér-
történt.

A biztos híradást pillanatok alatt széthor-
dozták a városban. Sokan felszabadultak a ha-
lálós hír lidérnyomásától, másoknak — igen sok-
nak — elkomorodott az arca. Badescu kapitány
közismert, szimpatikus egyéniség volt Ko-
lozsváron.

Aztán kocsira és ki a megrendítő szeren-
csétlenség színhelyére!

Egy épen maradt kézfej — a két emberből

Hosszu volt az út Szamosfalváig. Utközben
kocsik, autók és gyalogos emberek igyekeztek
megelőzni egymást. A hatóságok emberei, uj-
ságírók, érdekelt ismerősök és kíváncsi érde-
klődők siettek a repülőtér felé.

A tágas mező egyik sarkában, közel a
legénység barakkjaihoz, ahonnan startolni szok-
tak a folszálló gépek, megilletődött arcu tiszték
és katonák állottak csoportban. Közöttük asztal-
magaságu földtúrás a kemény talajban, benne
az összeroncsolt gép, amelyet majdnem egészen
eltemetett a folszaggyatott föld. A gép körül
benzintócsa áztatja a kemény rögöket s kékes
csillogását vörös csikok szaggatják meg néhol:
a két felismerhetetlenül összeroncsolt ember tes-
téből kiszivárgó vér. Egy sápadt kézfej látszik
ki még a borzalmas roncsalmazból: valamelyik
áldozat bal kezefeje.

— Ez az egész, ami a két emberből megma-
radt — jegyzi meg egy katonatiszt csendesen
s elfordul valamiért..... talán, hogy titokban
engedje megszületni az első, kiereszakoskodó
könnyecseppet.

A tragédia lefolyása

Az első hangosan ejtett szó aztán meg-
nyitja az elszorult melleket. Beszélni kezdenek
s szavaikból lassan kialakul az egész tragédia,
ugy, amint lefolyt a levegőben, ezerkétszáz
méter magasságban a föld fölött.

Nyolc új francia Lorraine Dietrich-gyárt-
mányu repülőgép érkezett a napokban Szamos-
falvára. A szállítmányt kísérő francia pilóta
tegnap mutatta be őket, sőt fel is szállott pon-
tosan azon a gépen, amely most három méte-
res gödörben összetörve fekszik a repülőtér-
en. A gépek jól működtek s könnyed mozgásuk
éppen Badescu kapitánynak tetszett a legjob-
ban, aki ki is vitte, hogy ma reggel — pro-
gram ellenére — mind a nyolc gépen fel-
szálljanak.

A katasztrófa

Kora reggel egymásután startolt a nyolc
új gép. Ötszáz méteres magasságban a többiek
észrevették, hogy a kapitány fölérjük emelkedik,
eléri a két, majd a három méteres magas-
ságot. Nem aggódtak érte, mert Badescu a
telep legbátrabb repülője volt, aki sohasem
mulasztotta el bemutatni biztos kezét és bátor-
ságát. Szokása szerint looping-the-loop-ot csinált.
A felszállott gépek egyikén ülő Mandrescu
őrnagy-parancsnok azonban észrevette, hogy a

Badescu gépe nehézkesen fordul. Hirtelen
aggodalom vett erőt rajta és leszállani készült.
Abban a pillanatban Badescu gépe egy ujal-
salto mortale után hirtelen ereszkedni kezdte.
Ezerhétszáz méter magasságban még egyet fo-
dult a gép s egyik szárnya leválva a géptestről
lezuhan a levegőből. Mandrescu őrnagy lát
az egész katasztrófát: a fél szárnyú veszte-
gép megingott, néhány pillanat múltán lehul-
a másik szárnya is és irtózatossággal meg-
kezdődött a halálos zuhanás.

Mandrescu őrnagy maga se tudja, hogy
szállt le, annyira megrendült a látottak fölött.

A lezuhanó gép, amelyet valószínűleg m-
ködésben levő motorja hatványozott erővel rá-
tott lefelé, három méternyire furódott be a k-
emény talajba.

A harmadik halálos szerencsétlenség

Badescu Aurél kapitány regáti származású
és 1920. óta van a repülőosztagnál. Ez alatt
idő alatt már két repülőszerencsétlenségen es-
tét. A legelső szerencsésen kiheverte, a más-
dikon eltorzította az egyik lábát s azóta bicege-
Bátorságát azonban és rajongását veszedelm-
foglalkozása iránt sohase veszítette el. A hal-
tól sem félt, pedig egy éve — amióta me-
nősült — szépséges fiatal nevében volt félte-
valója. A repülőtisztéknél szokásos, mind-
repülés előtt leadott „utolsó rendelkezését”
vette komolyan. Rendesen egy-egy frázist vet-
papirosra. Most ezt írta:

„Segítse az Isten magasabbra lendülését
román repülésnek.”

Bányai János utolsó repülése

A másik áldozat Bányai János, alig 18
szonhárom éves hóstáti mechanikus volt. Ko-
detén élniakarásának és néhány hónapnyira
annyira óhajtott naptól, amikor levetheti a h-
tonazubbonyt és megkezdheti a családjáért vi-
dolgozást. Mert már családja is volt Bányai
Jánosnak; fiatal hóstáti menyecske felesége
néhány hónapos kis fia. Egy éve házassá-
meg, talán éppen azon a napon, amelyiken sz-
retett kapitánya: Badescu Adrian. Bajtár-
szerint nagyon szerették egymást a kapitány
a közlegény. Bányai azért a kapitányt, mi-
fenhéjázás nélkül a legbátrabb volt, Badescu
kapitány pedig azért közlegényét, mert a le-
készségebben kísérte mindig veszedelmes m-
tatványainál.

És most mindkettőjük jeggyűrűje ott fe-
szik a szamosfalvi repülőosztág irodájának a
talán, talán mocskosan is egy kissé a ráfrö-
csent drága vértől — mint fájdalmas szim-
luma derékbátort életüknek.

„Csak volt Bányai János”

A Magyar-ucca 163. szám alatt pedig 1
serveresen zokog egy fiatal menyecske. Melle-
egy öreg néni áll és gyámoltalanul simog-
leánya fejét. Bányai János felesége és anyó.
A szülei nincsenek itt, őket kihívták a repü-
térre, ahol a véres gödörben szétválaszthat-
lanul összezuhozódott két fiatal férfi test.
menyecske görcsökben zokog, azért nem n-
hetett.

Amikor belépünk hozzájuk, az öregasszo-
szeméből is patakzani kezd a könny.

— Szegény János — hullatja panaszát s
könnyeit egyszerre — csak egy kicsi ideje v-
még hátra. Azt is mondta, hogy talán ez le-
az utolsó repülése, többet nem száll fel, m-
hova osztják be...

A fiatal asszony fájdalma ujult erő-
csuklik föl ezekre a szavakra. Nincs is könny-
talán, csak száraz idegremegtető zokogás,
amelyből rémesen sikolt ki a megbomlott f-
dalom:

— Nincs már, csak volt Bányai János.

Olyan jó volt elmenekülni onnan, elfel-
teni mindent és látni, hogy a kék azurban m-
berreg egyetlen egy repülőgép sem.

Az áldozatok temetése szombaton délutá-
lesz.
Kacsó Sándor.

UJSÁG

Egy pár cipő

A cipésműhely alig dióhéjnyi és sötét. A segéd ur szorgalmasan szögecsel valamit s egy ökehajú inasgyerek kifele mereng a pókhálós polakon. Az arca sápadt: Istenem, mikor veszett a fütty a suszterinasok szájáról?...

Ketten várjuk a Mestert: az adóvégrehajtó én, a „kuncaft”. Száz és nemtudomhány lej parlesztületi adóról van szó, de a tegnap kétszer annyi adóról volt.

Es szól a Mester:

— Már megint adó? — és felhők borongnak homlokán, miközben az üres kaptafák sorla felé néz.

— Igen, foglalni jöttem.

A Mester arcán enyhe zavar. Tönkre teszik az adók az embert. A segéd ur hátra sem fordul, sötétén hallgat.

— Hát kérem szépen, — parancsoljon, egy garetta, — nem lehetne ezt elhalasztani? Hízen enniért kár fárasztania magát!... Holnap elmegyek s kifizetem, most ugyanis nincs nálam pénz szépen...

Az állam közreműletnek örvendő hivataloska elvonul.

— Kedves Mester, — mondom én, — itt van a bőr: ebből szép félcipőt szeretnék, ha nem lenne drága... Egyszerű, tartós és szép: valahogy így képzeltem...

A Mester gondolkozik:

— Hát, kérem szépen, a fazon varrva ügyes, — igen, — hozzávalója nincs?

— De igen itt a bőr, — bátorlankodom meggyegetni.

— Igen, de azonfelül a bélésbetét, a talp, a varrok, a fűző, — Isten neki, legyen hétszáz lej! Ugy látszik, megdöbbenek, mert a Mester gyorsan folytatja:

— No, igen, a fazon ötszáz lej s ha meggonoljuk, hogy a munkásnak háromszáz lejt fizetk egy napra...

— De uram, hiszen és ezért vehetek egy kész cipőt! Minek akkor a bőr?

A Mester vállat von. Tessék, vehetek, de az nem lesz olyan...

Ez a becsületes kisiparos deficittel zárja a mai napot. Az adót behajtják rajta s ő elriasztja munkát. Mert kell a pénz, sok pénz kéne egyerre, két kézzel kellene megragadni a hiányzó munkát; mert arra gondolt, hogy jaj itt is ásit os torok, ott is tálong valami betölteni való ür, etni, sietni kell, fizess hát kuncaft!

Elszomorodik a szívem, mikor rágondolok, hogy így megy tönkre a kisiparosság. Hát hiszen az állam is rideg irántunk, de mintha bennünk is volna hiba. Hiszen vannak ügyes és okos kisterlelési rendszerek, kalkulációval, üzleti számításokkal, helyzetismerettel és a többtermelés praktikumainak belátásával: de talán valami általános gond miatt, nem tud ezekre rájönni az erélyi kisiparosság. Vannak szerencsés kivételek: elenyésző létszámban, Uraim, hová fog ez vezetni? Ez a cipésmester, ha közhírré tenné, hogy nyolcszáz lejért cipőt ad, négyszázért hozott bőrt csinál, — valósággal tódulnának hozzá a népek. Kifizetné magát, verné a konkurenciát s azonfelül előkészíthetné a talajt a későbbi emelkedésre. De így?

Lemondtam a félcipőről s a bőrt jobb bőrre eltettem a szekrényembe. Istenem, talán mégsem én vagyok abban hibás, hogy a mesternek ismét és ismét szomorú zavarba kell jönnie az adóvégrehajtó sürű látogatásai miatt.

— Az Ujság legközelebbi száma a közbeeső Urapija miatt szombaton reggel a rendes időben jelenik meg.

— A Kath. Népszövetség ülése. A Kath. Népszövetség központi intézőbizottsága tegnap tartotta Kolozsvárt rendes havi ülését Gyárfás Imér elnökle mellett. Az ülésen dr. Zombory Ászló igazgató beszámolt Aranyos-Torda vármegyei szervezkedési körutjáról. A vármegye 2 községében alakult meg a Népszövetség helyi bizottsága, a nép mindenütt nagy örömmel csatlakozott a Népszövetséghez, amely küzdelmeikben hathatós támogatást nyújt a tagoknak. Az intéző bizottság megbízásából dr. Zombory L. igazgató közelebbről Marosvásárhelyre utazik, hogy az idej nagygyűlés előkészületeit megkezdje.

— A pénzügyminiszter újabb külföldi útja. Bukaresti jelentés szerint Bratianu Vintila pénzügyminiszter a jövő héten Rouenba utazik. Itt találkozni fog több pénzügyi kapacitással és folytatni fogja a Tancred Constantinescu által megkezdett tárgyalásokat.

— Hadilégihajón nem lehet Amundsent megmenteni. Washingtoni jelentés szerint Vilbur tengerészeti államtitkár kijelentette, hogy az Amundsen felkutatására tervezett északsarki légihajó-expedíció keresztül vihetetlen. Az oka ennek az, hogy hadilégihajók ilyenfajta mentőakcióra nem használhatók, mert a sarkvidéki levegőben lecsapódó jégréteg megakadályozza a légihajót működésében.

— Gyűl a nagyváradi csalással vádolt detektiv bűnlajstroma. Nagyváradi tudósítónk jelenti: Pár héttel ezelőtt írta meg az Ujság, hogy utlevélcshalások miatt letartóztatta a nagyváradi rendőrség Pferschy Ferenc volt detektívét, aki most vizsgálati fogságban ül. A vizsgálat közben az a gyanu is felmerült, hogy katonaszabaditással is foglalkozott Pferschy. Erre házkutatást tartottak a lakásán s ez alkalommal valóban több katonai okmányt találtak. A letartóztatásban levő utlevélügynök különben 280 ezer lej értékű házának kaucióban való lekötése ellenében szabadlábra helyezését kérte, kérése telett az ügyészség még nem döntött.

Az Ujság képes melléklete, mely olyan példátlan népszerűségnek örvend, különös érdeklődésre tart számot e héten. A szokottnál is szebb felvételek örökitik meg benne az országos autókлуб kolozsvári hegyiversenyét a trónörökös részvételével, továbbá a székelyudvarhelyi vendiaktálkozó résztvevőit és ünnepségeit s végül a romániai újságírók csehszlovákiai tanulmányútjának érdekesebb momentumait. Az Ujság képes riportázsának frissességére jellemző, hogy a szerdai repülőkatasztrófa áldozatait már most be tudja mutatni. Ez a vasárnapi szám Benedek Elek és Sebesi Samu székelyudvarhelyi nagyhatású felolvasásait is közli, egy sereg más érdekes olvasnivaló mellett. Az Ujság vasárnapi képeivel uttörő munkát végzett az erdélyi napisajtóban éppenugy, mint eredeti tipográfiai beosztásával, melyet az utódállamokban már több mint tíz napilap sietett leutánozni.

— Nemzetközi tenniszversenyt rendez Nagyvárad. Nagyváradi tudósítónk jelenti: A Nagyváradi Atlétikai Club június havában fogja megrendezni nagy nemzetközi tennisz versenyt, amelyben Kehrling Béla, a híres magyar játékos, továbbá Kelemen és Göncz budapesti bajnokok is résztvesznek. Bukarestből Sangalli és Aradról Lupu dr. is bejelentették részvételüket. A NAU a verseny költségeire 50 ezer lejt szavazott meg.

— Az orvosi titoktartás a Csordáspörben. Nagyváradi tudósítónk jelenti: A belényesi bűnpör tegnapi tárgyalásán néhány jelentéktelen tanuvallomás után Muresan György dr. belényesi orvost hallgatták ki, aki azt vallotta, hogy 1919. március havában megjelent rendelőjében egy katonatiszt, aki Magos főhadnagynak mutatkozott be és azt mondotta, hogy Verbőczy százados csapatából való. Az orvos a vádlottnak felismeri azt a Magos főhadnagyot, aki annak idején az ő páciense volt. Arra is emlékszik, hogy megkérdezte tőle, hová való. Magos azt mondotta, hogy a Székelyföldre, nem sokára be fogja fejezni tanulmányait és akkor ügyvéd lesz. Magos az orvos tanuvallomásával szemben kijelenti, hogy sohasem látta és nem volt a rendelőjében. Muresan dr.-t vallomásra megeskették, ami ellen Kocsán dr. védő semmiségi panaszt jelentett be, mert a tanu nem volt felmentve az orvosi titoktartás kötelezettsége alól. Több jelentéktelen tanu kihallgatása után a tárgyalás folytatását este félhétre tűzték ki.

— Halálra forrázott ember életéért tizenöt napi fogház. Két évvel ezelőtt a vulkáni villamosüzem gépházában borzalmas szerencsétlenség történt. A gépházban felváltva a kazánokat javították. Egyik kazánban takarított Dragostea Sándor gépkezelő, ezt Fodor Ferenc tüzelő nem vette észre és az üres kazánba forró gőzt bocsátott be, mely a szerencsétlen munkást halálra forrázta. A dévai törvényszék gondatlanságból okozott emberölés vétségéért tizenöt napi fogházra ítélte el Fodor tüzelőt. A bejelentett felelősség folytán a kolozsvári ítélőtábla tegnapi ülésén az ítéletet helybenhagyta.

— Sőt! Nagyváradi tudósítónk jelenti: Kósa Erzsébetnek, az öngyilkos cselédleánynak ügyében, aki a rendőrséghez írott levelében asszonya bánásmódját jelölte meg öngyilkossága okául, a rendőrség lefolytatta a vizsgálatot. Megállapították, hogy a leány vádjainak semmi alapjuk nincs, sőt ő tanúsított olyan lehetetlen magaviseletet, ami asszonya figyelmeztetését vonta maga után. Erre Kósa Erzsébet eltávozott hazulról és elkövette végzetes tettet, aminek következtében tegnap a nagyváradi közpórházban ki is szenvedett.

— Molnár Ferenc válik. Budapestről jelenti: Molnár Ferenc, a világhírű magyar író válopert indított felesége Fedák Sári ellen. Hír szerint az öregedő író a nálánál legalább harminc évvel fiatalabb művésznőt, Darvas Lilit óhajtja elvenni. Fedák azzal a kikötéssel hajlandó csak a válásra, ha férje kárpótolja házassága alatti veszteségeiért, melyek sok ezer dollárra rugnak. Molnár természetesen nem hajlandó erre. A férj képviselője Polónyi Dezső dr., a feleség ügyvédje Fabián Béla képviselő.

— Nem veszítenek szemesztert az egyetemi hallgatók. Egyik kolozsvári lap-társunk azt a diákkörökben riadalmat okozó hírt közölte, hogy a kolozsvári egyetem tanácsa, a diáksztrájkot megtorlandó, oly intézkedést léptetett életbe, mely szerint azok az egyetemi hallgatók, akik évszázó szigorlataikat június hó folyamán le nem teszik, idej szemesztereiket elvesztik. A szóbanforgó lap azt is tudni véli, hogy azok az egyetemi hallgatók, akik e hó folyamán szigorlatra nem jelentkeznek, vagy a szigorlati tantárgyaknak legalább feléből eredményt felmutatni nem tudnak, sem októberben, sem a jövő tanév más időszakában nem pótolhatják mulasztásukat, hanem az év megismétlésére fognak utasíttatni. A kolozsvári egyetem rektori hivatala és az egyetemi hallgatók közölték az Ujság-gal, hogy ezek a hírek teljesen alaptalanok.

— Az eltűnt titkos katonai akták ügye. Ma délelőtt érdekes ügyet tárgyalt a kolozsvári hadbíróság Targu hadbírószági ügyész elnökle alatt. Még 1920-ban történt, hogy Désen igen fontos, titkos tartalmú katonai akták tűntek el a hadtestparancsnokságról. Az azonnal bevezetett vizsgálat eredménytelen maradt. A hadbíróság vád alá helyezte Brailita György dési hadtestparancsnokot s ez ügyben ma délelőtt tartották meg a főtárgyalást. A bíróság a rejtélyesen eltűnt akták ügyében több tanut hallgatott ki, majd Dragieiu dési ezredes, a vádló, elmondotta pár szavas vádbeszédét, mely után a hadbíróság rövid tanácskozással visszavonult. Ennek eredményeként a hadbíróság az egész ügyet elejtette. Az indokolás kifejti, hogy a hadtestparancsnokot semmi felelősség nem terheli, mert a vizsgálatok során beigazolást nyert az, hogy az akták nem tartoztak hatáskörébe s már három ízben is átadta azokat a megfelelő katonai hatóságoknak.

— Ha a házigazda goromba. Dr. Nesztor Emil kolozsvári fogorvos két évvel ezelőtt összeszólalkozott lakójának, dr. Ady Zoltánnak feleségével és becsületsértő kifejezésekkel illette. Az inzultusért a házigazdától a férj kért elégtételt s ennek az volt az eredménye, hogy a fogorvos nyolc napon tul gyógyuló sérüléseket szenvedett. A kolozsvári törvényszék a fogorvost kétezer lej pénzbüntetésre, Adyt pedig két heti elzárásra ítélte. A kolozsvári ítélőtábla tegnapi ülésén a Nesztor büntetését helybenhagyta, Adyt azonban a vád és következményei alól felmentette.

— Egészséges, izletes kenyér kapható a „Consum” kenyérgyűzletben (Str. Regina Maria 11.) Elsőrendű félbarna 16 lej kilónként. Vendéglőknek, kifőzéseknek, étkezdéknek kedvezmény.

* Ön szép lesz, ha a csodás hatású Földes Margit krémet használja. Csodás hatású arcszépítő és finomító a Földes Margit kréme. Zsíraltan, ártalmatlan, rögtön szépit a világhírű Földes Margit kréme.

HÁZAKAT
minden nagyságban, árban, és Kolozsvár minden utcájában, valamint kisebb-nagyobb földbirtokokat Kolozsvár határában

INGYEN
közvetített vásárlóknak a Széchenyi-tér 4. sz. alatti törvényszéktől bejegyzett

LLOYD
Bankbizományi és Kereskedelmi Vállalat.
Csakis délelőtt 9-10-ig és délután 3-5 óra között. — Ugyanitt pénz kölcsönök 24 százelektől feljebb azonnal folyósíttatnak.

KÖZGAZDASÁG

Mikor hagyják jóvá az erdőkitermelési üzemterveket?

Két éve, hogy a regátbéli erdőtörvényt kiterjesztették Erdélyre is, mellyel új erdőigazgatási szabályzat és az erdőkitermelések új rendje köszöntött be. A törvény értelmében ugyanis kizárólag üzemtervi jóváhagyás mellett engedélyezik az erdők kitermelését. A termelők a törvény előírásaihoz pontosan alkalmazkodva, azonnal felterjesztették az üzemterveket s egyúttal azzal az indokolt kéréssel fordultak a Casa Padurilor-hoz, hogy az üzemtervek jóváhagyásáig adjanak engedélyt a vágatások folytatására. A termelők mindkét irányú kérése máig elintézetlen maradt, alig vettek néhány üzemtervet módosítás alá és a felterjesztett üzemtervek tizezei ott porosodnak a Casa Padurilor polcain.

Ez a helyzet magabavéve még nem volna katasztrófális, de katasztrófálissá vált azáltal, hogy az üzemtervek hiányára való hivatkozással, számtalan esetben szüntették be a termelést, foglalják le a kitermelt árut és taszítanak bukába virágzó vállalatokat a hatóságok. A napokban történt meg, hogy egy körösvölgyi fatermelő cég tizenötezer köbméter kitermelt faállományát vették zár alá azért, mert az üzemtervet, amelynek elintézését hiába sürgette, nem tudta felmutatni. Magától vetődik fel a kérdés: mikorra várhatják fatermelőink az üzemtervek elintézését s mikor szabadulnak meg attól a riasztó gondtól, hogy egy szép napon, önhibájukon kívülálló mulasztásra hivatkozva, egy tollvonással minden vagyoniuk eluszik a jogbizonytalanság árjában.

A kitermelési szerződések körül az agrárreform kutyafutásban végzett munkája következtében bábéli zürzavar uralkodik. Erdély agrárügye még ma sincs a megoldás stádiumában. A kisajátítások tabula rasat csináltak az erdőségek tulajdonjogának kérdésében. Az államnak az az állásfoglalása pedig, hogy a fatermelőknek a kisajátítások előtti tulajdonosokkal kötött szerződéseit nem tartja magára nézve kötelezőnek, arra a passzív álláspontra kényszeríti a Casa Padurilor igazgatóságát, hogy az üzemterveket mindaddig nem vizsgálhatja felül, amíg a felebbezésekkel tömegesen elárasztott erdőkisajátítások kérdése megoldást nem nyer. A konklúzió tehát a következő: mindaddig, amíg Erdély agrárügye véglegesen el nem intéződik, mindaddig, amíg a legfőbb agrárbizottság a kisajátítások ellen benyújtott felebbezések ezreiben döntést nem hoz, mindaddig, amíg a tulajdonjog-változás telekkönyvi feldolgozása befejezést nem nyer, az üzemtervek éveket igénybevevő felülvizsgálásának munkája meg sem kezdődhetik. Igaz, hogy egyes jó összeköttetésekre támaszkodó cégek kerülő uton néha elérik üzemterveik jóváhagyását, de ezek helyzete sem sokkal biztonságosabb, mint a termelők tulnyomó részéé.

Ha már most figyelembe vesszük azt, hogy a kisajátításoknak a legtöbb esetben nem volt törvényszerinti alapjuk, hogy több alkalommal

még akkor is kisajátítottak, ha nem volt igénylés, tisztában lehetünk azzal, hogy a kisajátítást szenvedők és az új erdőtulajdonosok részéről beérkezett felebbezések elintézése mennyi időt vehet igénybe. Emlékezzünk vissza azonkívül arra, hogy a magyar kormány által a telekkönyvi betétszerkesztési munkálatok, amelyekhez meg volt a pénz, meg volt a kellő birói, mérnöki és helyszínelő személyzet, a kilencvenes években kezdődtek meg és a világháború kitörésekor még nem fejeződtek be és akkor nem lesz szükséges feleletet adnunk arra a kérdésre, hogy mikor fognak elintézésre nyerni az agrárfelebbezések ezrei, a telekkönyvi munkálatok és az üzemtervek ezt követő jóváhagyása. Ha ugyan ki nem találunk addig valami gyorstalpaló rendszert, amellyel a beteg, ha meg nem is gyógyul, de legalább elpusztul.

A villany egységára Kolozsváron és a csatolt területek többi városaiban. Kolozsvár városa a villamosmű egységárának felemelése ellen beadott felebbezést a napokban terjesztette be a belügyminiszterhez. Ezzel egyidejűleg az erdélyi és bánsági villamosüzemek szövetségének kimutatása alapján betérjesztette a csatolt területek többi városainak villanyegységárát. Az árak a következők: Kolozsvár 5, Arad 13, Nagybánya 17.50, Resica 15, Karánsebes 12, Csernovitz 6.50, Delta 30, Sepsiszentgyörgy 10, Zombolya 17.50, Lugos 12, Csikszereda 13.50, Szászváros 14, Szászrégen 11.50, Szászsebes 6.94, Szegvár 7.50, Segesvár 23, Székelykeresztúr 12.50, Temesvár 10. E kimutatás szerint a villany egységára Kolozsváron volna a legolcsóbb.

Országos gazdaggyűlés Aradon. A kolozsvári Gazdasági Egyesület titkári hivatala országos gazdaggyűlést készít elő, melyet a mintavásár idején tartanak meg Aradon. A gazdaggyűlésen a csatolt területek szász és román gazdái és a regátai mezőgazdák szövetségeinek képviselői is részt vesznek.

Románia importja és exportja az elmúlt évben. A pénzügyminisztérium és a külkereskedelmi hivatal statisztikai igazgatóságának a Rador közgazdasági szerkesztősége számára rendelkezésre bocsátott adatai szerint Románia 1924-ben összesen 802.539 tonna különböző cikket importált 26.291.504.981 lei értékben. A kivitel ezel szemben 4 millió 725.560 tonna volt 27.829.207.809 lei összértékben. Az importált cikkek a következő kategóriákra oszlanak: Állatok és állati termékek 23.030 tonna 4.873.870.581 lei. Földi (talaj) termékek: 188.681 tonna 12.077.796.945 lei. Általaji (földalatti) termékek: 525.620 tonna 5 millió 853.531.928 lei. A három kategória kombinált termékei: 65.208 tonna 3.486.305.527 lei összértékben. Kivitelünk ugyan ezen kategóriákra osztva így alakult: Állatok és állati termékek: 90.994 tonna 4.099.474.685 lei. Földi (talaj) termékek: 4.076.107 tonna 19.916.221.789 lei értékben. Általaji (földalatti) termékek 535.639 tonna 3.553.755.239 lei. E kategóriák kombinált termékei 22.820 tonna 259.756.096 lei.

Az exportált cikkek értéke a vámilletékekkel együtt lett kalkulálva. A bevétel az érték a vámhatárnál számított ki.

Románia altalajának múlt évi produkciója. A hivatalos statisztikai adatok szerint Románia altalajának produkciója az 1924 évben emelkedést mutat az előző évvel szemben, kivéve az ezüst és aranytermelést, amely változatlan. Így 1924-ben a kőszén termelés 297.288 tonnát tett ki, az előző évben termelt 291.983 tonnával szemben, a kitermelt lignit pedig 2.469.400 tonna, míg 1923-ban csak 2.229.410 tonna volt. A nyers kőolajtermelés statisztikai adatai 1.851.231 tonna termelést mutatnak, szemben az előző évben kitermelt 1.512.302 tonnával. 1924-ben 46.081 tonna vasat termeltek az országban, 1923-ban csak 39.012 tonnát, nyers acéltermelésünk 1924-ben 6850 tonna, míg 1923-ban nem termeltek semmit. Vörösréz: 1924-ben 98.680 kg. (1923-ban 78.013 kg.). Olom: 426.659 kg. (1923-ban 402.433 kg.). Ezüst 2246 kg. (1923-ban 2341 kg.). Arany: 1924-ben 1311 kg., míg 1923-ban 1342 kg. Az 1924. évben két új ásvány kitermelése is megkezdődött az országban. Az antimonium-bányászat 6459 kg-t, a higanytermelés pedig 254 kilogramot produkált.

Kolozsváron megalakult a betegsegélyező tanács. Tegnap délután a kolozsvári betegsegélyező helyiségben megalakult a betegsegélyező tanács, melynek tagjai a következők lettek: Moldovan Antal ipartestület elnöke, Pap Péter, Sofron Ghisa, Peptea Jakab, Bechan Jenő, Chiffa Sándor, Maniu Gábor, Lusztig Rezső, Márton József, Dumitru Guja és Buciuman Pável.

Az Adriai Biztosító Társulat (Riunione Adriatica di Sicurtà) vezérigazgatósága f. évi május hó 23-án Triesztben megtartott közgyűlésen terjesztette elő a záró jelentését és az 1924. üzleti évről vonatkozó mélegét, melyből a következő jellegzetesebb adatokat ragadjuk ki: Részvénytőke 100 millió líra, melyből 4 millió líra teljesen befizetve. Alapszabályszerű egyéb tartalékok 284.015.334 líra az előző évben 224.702.754 lírával szemben, tehát a részvénytőkét és tartalékokat együttesen mutatkozó gyarapodás 1923. évvel szemben összesen 139.312.580 lírát te ki. Összbevétel díjakban és illetékekben az ágazatokban 299.081.912 líra, tehát gyarapodás 1923. évben 82.259.083 líra. 1924. évben az összes ágazatokban kifizetett károk összege 124.827.732 lír tes ki. 1924. december 31-én érvényben volt életbiztosítások 1 milliárd 708 millió líra tőkére szolta. Az 1924-es üzletév nyeresége 4.898.014 líra. A fentebb kommentárokon nem szoruló szám adatok, valamint azon általánosan ismert tény, hogy az Adriai érdekköre a nemzetközi biztosítási piacon évről-évre lényegesen kibővül, bizonyosságot adnak a társulat vezetésében megnyilvánuló komoly, és körültekintő leti szellemről, amelynek az Adriai hírnevét és biztosítási világban elfoglalt hatalmi állását köszöheti. Országunkban az Adriai tevékenységét Cluj Kolozsvárt Str. Memorandului No. 10 szám alatt járt intézeti palotájában felállított Romániai Igazgatósága által gyakorolja.

60 LEJ HAVONTA

az olvasási díj

Király János kölcsönkönyvtárában mely a legújabb regényekkel kiegészített megint megnyit.

HATÓSÁGILAG
ENGEDELYEZETT

VECEMLADÁS

MÁS VÁLLALAT MIATT RÖFÖS- ÉS
NŐI DIVATÁRU ÜZLETÜNKET TELJESEN
FELOSZLATJUK
ÉS A NAGYMENNYISÉGŰ ELSŐRANGU ÁRU-
RAKTÁRUNKAT KÉSZPÉNZ FIZETÉS MELLETT
GYÁRI ÁRON ALUL KIÁRUSÍTJUK

B E R E N D E Z É S E L A D Ó

LORINCZ & TÓTH

PIATA UNIBII (FŐTÉR) 8. SZÁM

SPORT

A kolozsvári kerület atlétikai bajnoki versenye

Ma csütörtökön délelőtt 10 és délutáni fél 5 órai kelettel rendezte a kolozsvári kerület atlétikai szakosztálya a kerületi bajnokságokat. Minthogy eddig a kerületi bajnokságok csak Kolozsvárból állottak, a szakosztály sohasem tartotta érdemesnek kiírni a kerületi bajnokságokat. Azonban az idén Marosvásárhelynek a kolozsvári kerülethez való csatolása következtében változott a helyzet. Nagy területtel gyarapodott a kolozsvári kerület, úgy, hogy kilátás van nemcsak kolozsvári, hanem más vidéki atléták indulására is az idén. Bajnoki címért. Marosvásárhely és Nagyvárad atlétái azok, akikre az atlétikai szakosztály számít a mai versenyen.

100 és 200 méteren Péter László, a KAC rekorder gátlere ellenfél nélkül áll. Formája állandóan javul, természetesen respektábilis eredményekkel nyeri versenyeket. Szabó J. KAC és Korom KAC ellenében. Péternek 100 méteren ez lesz az első idei startja. 400 méteren Kormos László KAC lesz a bajnok, kit Muzsai U fog a célban követni.

800 méteren Botis N. a favorit, de komoly ellenfele Kormos és Beke KAC. 1500 méteren Beke KAC ellenfél nélkül áll, 5000 méteren pedig Beke KAC és Mariani KKASE küzdenek az elsőiséért.

A staféták közül a 4x100 m. a KAC biztos zsákmánya, az olimpiában ellenben csak küzdelem után győzni az Univerzitátnak a KAC felett. Magasugrásban Péter még mindig nem érte el formáját, s a Russu ellenfél nélkül nyeri versenyét. Valószínűleg ez lesz a sorsa a távolugrásnak is.

Rudugrásban Vajna KAC indulása esetén a bajnokság sorsa elintézett dolog. Ha ő nem indul, Földes (KAC) van a legtöbb esélye a verseny megnyerésére.

Súlydobásban Szabó Béla a KAC-nak tavaly Petrusenyban juniorversenyt nyert atlétája a favorit 170 m. körüli dobással ugyanó a diszkoszvetés valószínű győztese is, ha dobásai sikerülnek. Mindkét esetben Caba, Condor és Blaj (U) lesznek az ellenfelei, kik közül előbbi a súlyban, utóbbi kettő a diszkoszban bír elsőrangú eséllyel. A gerelyvetés Hadady TK indulásával elintézett dolog. Ha ő nem indulna, akkor alacsony nivóju verseny lesz 38 m. körüli eredménnyel.

Délelőtt 10 órakor az előfutamok, továbbá a gerelyvetés, 1500 m., 110 m. gát, 400 m. és rudugrás versenyei bonyolítottak le, a többi szám délután 15 órakor kerül sorra.

Kerületi bajnoki teniszversenyek

Mig a nagy tribün előtt az atléták küzdenek a bajnoki címért, addig a sporttelep má részén, a teniszpályákon ma veszik kezdetüket a kerületi teniszbajnokságokért rendezett küzdelmek. A verseny programot ölel fel, úgy, hogy lebonyolítása több napot fog igénybe venni s előreláthatólag várható kerülmek sorra a döntő mérkőzések.

Az idén a kolozsvári játékosok erős ellenfeleket kaptak a marosvásárhelyiekben, akik már több versenyen megmutatták, hogy győzelemre képesek vinni a MSE színeit. Dr. Láni Oszkár, Kiss Magda és Berekméry József képviselik a székely fővárost és indulásukkal már is több verseny favoritjai lettek.

Az I. o. női egyesben Kiss Magda, Weress Jenő, Matusovszky Dódi és Rosinné közt dől el a verseny. Négyük közül bármelyik győzhet.

Az I. o. férfi egyesben papírforma szerint Láni Oszkár, az MSE képviselőjének kell győznie, de könnyen csinálhatnak meglepetést a fiatal kolozsvári játékosok közül Valeanu (U), vagy Straub J. (KAC).

Az I. o. férfi páros versenyben szintén a vásárhelyi pár, Láni—Berekméry győzelmét várjuk, akiket nehezen előzhet meg a Straub—Dumky KAC, vagy a Valeanu—Botis (U) pár.

Vegyes páros I. o. versenyben Straub—Weressné KAC és Láni—Kiss Magda egyenlő erejűnek látszanak és a Valeanu—Herbay J. kevésbé lehet rájuk veszélyes.

Az I. o. női páros verseny a Dr. Lániné—Matusovszky Dódi győzelmét fogja eredményezni a Herbay J.—Rosinné pár előtt.

Sokkal nehezebb a II. o. versenyek eredményeinek eltalálása, különösen azért, mert a benevezettek közt sokan vannak, akik már nem II. o. versenyzők. Tehát csak a teljesen biztos II. o. versenyzőket véve számba, a következőknek jósolunk esélyt: Férfi egyes: Botis, Straub E., Ostern. Férfi páros: Straub E.—Ostern. Vegyes páros: Ostern—Kovács J. Bocsanecz Z.—Bocsanecz B., Grünfeld—Gottliebne. Női egyes: Kovács Irén, Bocsanecz Baba, Gottliebne. Női páros: Bocsanecz B.—Kovács Irén. Az ifjúság számokban a férfi verseny favoritjai a KAC játékosai: Ostern, Straub E., br. Conrad és Uhlyarik, a női játékosok mezőnye ellenben annyira ismeretlen, hogy az esélyeket megközelítőleg sem lehet megjósolni. Általában fennebbi jósolásainkban az eddig már szerepelt és így ismert játékosok formáját vettük alapul. Mindazonáltal az eddig még versenyen nem szerepelt játékosok között is akadhatnak többen, akik meglepetést csinálnak és legyőzik a már szerepeltek. Ennek csak a sport látna hasznát s mi örvendének legjobban, hogy tippeléseink halomra döntésével új erők kerüljenek felszínre.

Junius 28. és 29-ére tűzték ki az elhalasztott vívóbajnokságokat. Megintuk már, hogy a bukaresti központ a junius 7. és 8-ára kitűzték bajnoki vívóversenyeket a verseny előtt néhány nappal bizonytalan időre elhalasztotta. Most megérkezett a központ újabb értesítése, amely szerint a versenyt junius 28. és 29-én tűzték ki a központi vívószakosztály. A központ ezen intézkedésével újabb sportszerűtlenséget követett el, mert tudnia kellett volna, hogy ugyanazon napokon Kolozsvárt az atlétikai Károly Kupa és a pentatlon vándordíj kerülnek eldöntésre. Két ilyen nagyfontosságú sporteseményt pedig nem szabad ugyanazon időpontra zsúfolni, különösen akkor, mikor sem az atlétikai, sem a vívóversenyeknek nincs oly nagy közönsége, hogy egymásnak erősen ne ártanának.

Nem mérkőzik az Amateure Kolozsvárt. Amint jeleztük is, szó volt arról, hogy ma, Utnapján a bécsi Amateure csapata mérkőzzék. Minthogy azonban Bukarestben a neves csapatnak csak második garnitúrája szerepelt, az első pedig Bécsben a DFC ellen játszott, a kolozsvári vezető körök elállottak azon szándékuktól, hogy a bécsi csapatot visszautaztassanak városunkban lássák vendégül.

TÖZSDE

Zürichben a lej: 245, Párisban: 960. Kolozsvári piacon a tendencia változatlan, a piac üzletlens. Tegnap délután 6 óráig a következő jegyzések történtek:

Zürich 41'90—42, London 1050—55, Newyork 214.5—215, Miláno 840—850, Prága 638 640, Bécs 302C—3030, Budapest 328—330, Páris 1055—1065.

Zürichi zárlat junius 10-én: Berlin 12280, Amsterdam 20725, Newyork 51525, London 250450, Páris 253250, Miláno 2045—, Prága 152750, Budapest 7250, Belgrád 870—, Bukarest 245, Varsó 99—, Bécs 72'65.

Bukaresti zárlat junius 10-én: Deviza: Páris 1065, London 1050, Newyork 216—, Italia 860, Svájc 4180, Bécs 3075, Prága 638. Valuta: Napoleon 790, márka 5050, léva 145, török font 112, angol font 1035, francia frank 1120, sv. frank 4050, olasz lira 850, drachma 3.0, dinár 335, dollár 214, lengyel márka 4050, osztr. kor. 30, magyar kor. 30, cseh korona 6.50.

IRODALOM-ÉS-MŰVÉSZET

A Jeritza kontra Olsevszka-botrány epilógusa. Bécsből jeltelt budosítónk: A Jeritza-Olsevszka bécsi operaházi primadonna-botrányban Bécs közönsége ólesen állást foglalt Olsevszka asszony mellett. Olsevszka az operaház igazgatósága állásából elbocsátotta s csak az esetben volt hajlandó visszafogadni őt, ha a közönségtől bocsánatot kér. Erre vonatkozólag az ideges primadonna kijelentette, hogy az esetben hajlandó erre, ha Jeritza is ugyanezt teszi. A kibontakozás érdekében Schalk igazgató közvetítésével tárgyalások is indultak meg Jeritza és Olsevszka asszony között. Ugyilátszik azonban, nem sok eredménnyel. A tárgyalások tegnapelőtt megszakadtak és Olsevszka asszony pert indított az operaház ellen elbocsátása miatt. Ezzel az ügygel kapcsolatban értesültünk arról is, hogy a brünni rendőrhatalóság Jeritza Mária fellépését Brünnben betiltotta, miután a művész nő külföldön a csehszlovák államra sértő megjegyzéseket tett.

A jubiláris Nótás kapitány. Szendám este huszonötödik előadását jubilálta a közkedvelt Nótás kapitány. A közönség megtöltötte a nézőteret, mint az első előadások alkalmával, ezzel is mintegy demonstrálva a vőbéli operett mellett, melynek meséje is van, romantikája is van, jó a partitúrája és könnyű a librettója; a színészek mulatnak és a mi a fő, — végre a közönség is mulat. A jubiláris előadást a vendégszereplő Pinter Böske temperamentumos egyénisége villanyozta fel, akivel együtt az előadás többi szereplőit, Neményi Lilit, Tompa Bélát, Ihász Aladárt, Mihályfi Lászlót és Leóvey Leót zajos tapsokkal ünnepelte a közönség. Megérdemelt tapsot kapott Török Emil kammerer is, aki huszonöt előadásra keresztül dirigálta a Nótás kapitányt.

A kolozsvári Magyar Színház heli műsora:

Csütörtök: A főpénztáros ur. (2-odszor. Napi bérlet 132 sz. Sorozatszám: 244.)

Péntek: Antónia. Jubiláris előadás 25-ödször. Bérletszűnetben. Sorozatszám: 245.

Szombat: A feleségem babája. (Operett-ujdonság először. Karácsonyival, Neményivel, Ihással, Leóveyvel, Tompával. Premier-bérlet 67 sz. Sorozatszám: 246.)

Vasárnap d. u. fél négy órakor: Hollandi menyecske. (Mérsékelt helyárakkal. Sorozatszám: 247.)

Vasárnap este fél 9-kor: A feleségem babája. (2-odszor. Napibérlet 133 sz. A. Sorozatszám: 248.)

Hétfő: A feleségem babája. (3-adszor. Napibérlet 134 sz. B. Sorozatszám: 249.)

TENNIS

NADRAG, LÜSTER SACCO,
VÁSZON RUHÁK

NEUMANN M.
CÉGNEL CLUJ, PIATA UNIRII 14.

MŰVÉSZI KIVITELÜ FÉNYKÉPEKET KÉSZIT A

"fotofilm"

műterem, Cluj, Str. Regina
Maria (volt Deák Ferenc-u.)
8.

GYÖRGYPÁL

luxus- és autóbussz karosszériái a leg-
szébbek, legtartósabbak és legolcsóbbak.

Rövid idő alatt készülnek. Meghívásra személyesen
mutat be terveket. Cluj, Str. Marasesti (Kriszbai-u.) 7

**BÁRD, MORAVETZ, NÁDOR ÉS
RÓZSAVÖLGYI** kaphatók
albumok 180—200 lej vala-
mint az összes zeneművek **KIRÁLY JÁNOS**
zeneműkereskedésében, Főter 15 sz. (Plebánia-épület)
Legkedveltebb operák 80—100 lejig

"FARMODONT"
FOGKRÉM

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések árai: Minden szó 3 lej. Vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Állástkeresők részére 20 szög 30 lej. Előfizetőknek minden szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej, jelíges levelet harminc napig őrizünk meg.

LEVELEZÉS

Junius jelígre kerek levelet művelt fiatalemberektől, akik egy kedélyes és szellemes levelezést, — kölcsönös megtetszés esetén — egy még kedélyesebb megismerkedést óhajtanak, szigorú titoktartás mellett. Pontos személyleírást és bemutatkozást kér unatkozó, bohém hajlamú urilány, az Ujság kiadóhivatalába. Leveleket e rovatban külön jelezni kérem. 0.500

Zöld kalapot viselt az a bájos hölgy, aki kedden délután 4 órakor elhaladt a Newyork-kávéház előtt. A terraszon ülőbarnaruhás ur, aki kezében az „Ujság”-gal óhajtott figyelmét magára vonni kéri, hogy tisztességes ismeretség lehetséges-e? Választ „Tavaszi” jelígre kéri az Ujság kiadóhivatalába. 0.40

HÁZASSÁG

Férjhez menne még nem nagykorú hivatalnoknő, kifogástalan karakterű iparoshoz. Aki nyugodt családi életre és anyagi gondoktól mentes megélhetésre vágyik „Vagyonos árvalány” jelígre fényképes levelet küldjön az Ujság kiadóhivatalába. Diskréció biztosítva. Közvetítők kíméljenek.

ALKALMAZÁS

Munkásleányok felvételnek a Transilvania Butorgyárnál, Brétfű.

ÁLLÁST KERES

Főiskolai halgatók állást keresnek a nyári szünidő tartamára. Elvállalják középiskolai tanulók előkészítését, zenekarban is játszanának, bankokba, iparvállalatokhoz kisegítő munkaerőként belépnének. Érdeklődők forduljanak személyesen, vagy levélben az Ujság szerkesztőségéhez.

Angol, francia, magyar, német, és román fordítások gyorsan, pontosan készülnék. Str. Regina-Maria 36. e. nélet. Telefon 4-46

LAKÁS

Fényes vagy szép erdős vidéken keres teljes ellátást **uricsalád**-nál július hónapra tisztviselő. Részletes ajánlatokat a „Nagyváradi” kiadóhivatalába Oradea-Mare, „Nyaralás” jelígre kéri.

Keresek egy szobakonyhás lakást. Lelepet fizetek. Sürgős jelígre levelet a kiadóba kérek.

Fiatalember lakást kaphat. Dávid Ferenc-utca 6. szám. 720

Tiszta butorozott szobát keresek azonnalra vagy 15-ére. Lehetőleg fürdőszoba használattal. Cim a kiadóban. 719

Kétágyas butorozott szoba kiadó. Kajántó-utca 5.

Keresek lehetőleg a belvárosban két szépen butorozott szobát, fürdőszobával, helybeli nagyvállalat vezetője részére. Ajánlatok a Kontinentale Vaskereskedelmi Társasághoz Cluj, Calea Regele Ferdinand 89. küldendők. Közvetítők jutalmaztatnak. 721

INGATLAN

ALDÓ

24 hold prima birtok víz és országut mellett négy kilométerre Kolozsvártól, gyártelepnek, tejgazdaságnak, malomnak alkalmas. Sarokház fűszerüzettel 250.000 lejért. — Uj sarokház 400 négyszögöl 68.000 lejért. Családi házak 150, 200 és 250 ezer lejért nagy istállóval is. Emeletes belvárosi házak és uri villák mind beköltözhetőek. Értekezhetni:

KOVÁCSNÁL
HOSSZU-UCCA

1.

250 m²

alapterületű, emeletes, szuterinnel bíró

épület

a város központjában, üzlethelyiségnek, műhelynek, raktárnak, stb. alkalmas

bérbeadó.

Cim a kiadóhivatalban

VEGYES

Beszédhibás egyének kezelését vállalom. Matei Basarab 7. sz., Kolumbán gyógypedagógiai tanár. 722

Grosz Emanuel és Hertz Lipót
fakereskedők

CLUJ

Piața Gărei No. 3.

HA

VENNI,

vagy

ELADNI

akar, hirdessen az

„UJSÁG”-

ban. Kiadóhivatal.

DEÁK FERENC-

UTCA 35. SZÁM

NE MULASSZA EL AZ ANDRÁSI & FEKETE

Műszaki és
Electrotechnikai Vállalat Cal.
Reg. Ferdinand (vált Wesselényi Miklós-utca)
20. szám alatti szenzációt keltő kirakatait

MEGTEKINTENI!

Pár napig este 7—9-ig a kirakatban levő gépek üzemben vannak.

A közönség legkedveltebb itala a

TORDAI SÖR

Gyár: Turda

Telefonszám: 5.

Főraktár: Cluj,

C. Dorobanților 11. Tel. 394.

18-24% -OS

pénz-kölcsönöket

betáblázásra, kézzírálogra, váltóra a leggyorsabban utaltat „ATLAS”-IRODA, DAVID FERENC-U. 7.

Mielőtt könyveit eladja, azonnal értesítse az **ANTIQUÁRT**, mert el van ismervé, hogy legmagasabb árat fizet könyvekért.

KIARUSITUNK

nagy tömeg **KÖNYVEKET** 10 darabonként 100 lejért. Cluj C. Reg. Ferd. 102.

FIGYELEM!

Legelőszobán vásárolhat órákat, ékszereket, cipőket és valódi ezüst ajándéktárgyakat

GRÜNFELD

órás és ékszerésznel

CLUJ

Wesselényi M.-u. 21.

Arany, ezüst beváltás és briliáns kövekért a legelőszobán fizetek.

Mindenmü **kárpitosmunkát** a legjobb és legszolidabb árban eszközöl úgy helyben, mint vidéken **MACSEK BELA kárpitos** Cluj—Kolozsvár, (vált Monostori-ut) 40. szám.

FIZETÜNK

minden hirdetésért árát magasabb árt valódi kelti gyöngyökért, briliáns és gyémánt ékszerekért, arany, ezüst és platínát, valamint régi műfogakat világi piaci áron váltok be.

Ezüst dísz tárgyakat és arany ékszereket a leggyorsabban árusítok.

VÁZSONYI

Cluj, Reg. Ferdinand 17. sz. Transsylvania szálloda épületében. R. Mosse.

MINDENMÜ BUTORT

GYÁRI ÁRON vásárolhat a Műasztalosárugyár részvénytársaságnál

Tekintse meg a mintatermeit Strada Gh. Barițiu 28. szám alatt.

JENEY IRÉN „Leonardo” fényképezési műterme Cluj, Piața Unirii No. 26. — Gyermekfelvételek, nagytások, külső felvételek, minden szakmába vágó művészi eljárások.

Szücs! Szücs!

DÉRI

Strada Memorandului. — Telefon 1212.

BETEG LÁBAKRA

a legsikeresebben készít bármilyen cipőt

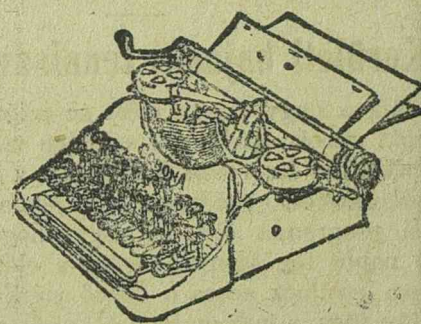
LENGYEL

Harmincegy év óta fennálló ortopéd és modern cipész, ki tizenöt évig szállítója volt a cluji klinika ortopéd osztályának több kiváló orvos rendeletére

Strada Memorandului (vált Unio-utca) 24

CORONA

Egyedüli tökéletes utazó írógép az eredeti amerikai CORONA, mely egyváltozóval működik használható nehéz irodai munkára is, ugyanazt a célt szolgálja, mint a nagy írógép. Olcsó árban beszerezhető. Díjtalan bemutatás!

Corona Typewriter Co. Croton New-York írógépgyár Romániai vezérképviseelője

KÖRMENDY MIHÁLY CLUJ,
Str. Regina Maria 25. — Telefon 951.

A KOLOZSVÁRI CZELL SÖRFÖZDE VILÁGOS „URSUS” SÖRE A KÖZÖNSÉG LEGKEDVELTEBB ITALA.

Össze nem tévesztendő más gyártól elnevezésű SÖR az eredeti és közkedvelt KOLOZSVÁR-MONOSTORI SÖR.

URSUS

Szedte a „Viața” nyomda és nyomtatott a „Concordia” körforgógépén, Cluj-Kolozsvár. Felelős kiadó: Juricskay Barna igazgató.